

DIJETE I BUBULJICE

ARETÉ
IZDAVAČKA KUĆA

Naslov originala

Maria Teresa Maia Gonzalez
DIETAS E BORBULHAS

Edicija

Skok iz kože

Za izdavača

Nina Gugleta

Glavni i odgovorni urednik

Nina Gugleta

Izvršni urednik

Ana Jovanović

Korektura

Aleksandra Dunderski

Dizajn korica

Dragana Nikolić

Štamparija

Fuk, Beograd

Tiraž

1200 primeraka

Izdavač

Areté, Beograd, 2021

Copyright © by Maria Teresa Maia Gonzalez e Editorial Presença,
Lisboa, 2010

All rights reserved

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

DIJETE I BUBULJICE

Marija Tereza Maja Gonsales

prevod sa portugalskog

Vesna Stamenković

www.arete.rs

(...)
Sve ste vi to govorili o lepoti.
Pa ipak, i niste govorili o njoj,
nego o svojim neispunjenim potrebama.

(...)
To nije slika koju biste želeli da vidite,
ni pesma koju biste voleli da čujete.
Halil Džubran, Prorok¹

Za Raket i Vanesu,
jer nema pravde na ovom svetu...

¹ Citat preuzet iz dela Prorok, Halil Džubran, sa engleskog prevela Ana Jovanović, Areté, Beograd 2021, str. 73

1.

– Nego, da vidimo jesi li danas malo pričljivija, Katarina.

Na našoj prvoj seansi samo sam ja pričao, sećaš se? – upitao je doktor Elias i zavalio se u fotelju.

– Sećam se... – odgovorila je Katarina, ne gledajući u doktora.

– Jeste... Onda, da počnemo. Kako se osećaš?

Nije odgovorila; samo se sagla da čvršće zaveže pertle na patikama. Doktor joj je dao malo vremena da se opusti, i nastavio:

– Hoćeš li da mi kažeš kako si se osećala od prošlog utorka?

– Loše.

– To je neodređeno...

– Užasno. Je l' tako bolje?!

Glas joj je bio agresivan, kao i pogled.

– Znaš da si sama pristala da dolaziš ovamo, Katarina... Niko te nije primorao, niti bi mogao to da učini – strpljivo je napomenuo doktor Elias, pokušavajući da uhvati njen pogled, skriven iza kose.

– Mama je insistirala da dođem, rekla sam vam to još prvi put.

– A zbog čega je insistirala na tome?

Doktor joj se sada obraćao kao da razgovara sa detetom. Iznervirala se:

– Slušajte, doktore, imam već petnaest godina. Bila bih vam zahvalna da imate to na umu i da mi se ne obraćate kao da mi je pet... – Zatim je procedila kroz zube: – Kakav smor...

Terapeut je onda promenio strategiju:

– U redu. Zaista, imaš dovoljno godina da se prema tebi postavim direktnije. Izvini što sam ti se obratio s visine... Zaboravio sam da ti je zaista već petnaest godina. Neće se ponoviti. Dakle, kao što i sama znaš, zrelost podrazumeva sposobnost suočavanja sa istinom. Kako stoje stvari u školi?

– Onako – odgovorila je, i dalje ga ne gledajući u oči.

– Budi malo preciznija.

– Ponekad mi je ujutru malkice loše.

– Doručkuješ svakog jutra?

– Opet mi se obraćate kao da sam beba...

– U tom slučaju i ja sam beba, kao i većina ljudi koje poznajem, jer svi mi doručujemo. Sigurno si u školi naučila da je doručak najvažniji obrok u danu.

– Naravno da doručujem, U REDU?!

– Svakog jutra?

Zagledala se u tepih. Bio je od onih iz Arajolosa², žućkastozelenih tonova, njegove su je boje podsećale na prva povraćanja.

– Koliko puta nedeljno doručkuješ, Katarina? – navaljivao je doktor.

– Ne znam. Ne brojim.

– Lažeš, a to nas nikuda ne vodi...

Kakav užas što mora da bude tu. Kao na dosadnom času čiji joj smisao nikako ne ide u glavu.

– Okej. Ponekad preskočim. Ne jede mi se.

– Tako je već bolje.

Prvi put ga je pogledala. Izraz lica mu je još uvek bio ozbiljan, ali je barem rekao nešto lepo. Možda je i zaslužio da mu kaže istinu.

– Retko kad doručujem. Samo onda kad izlazim iz kuće pre mame i moram nešto da pojedem.

² Arajolos je portugalski gradić koji je još od srednjeg veka poznat po izradi tepiha. (prim. prev)

– Aha. A... da li i dalje povraćaš posle doručka?

Mama mu je rekla! Šta da kažem? Nema smisla da poričem, pomislila je.

– Ponekad – promrmljala je.

– Koliko često?

Kako je dosadan ovaj lekar! Kakve on veze ima sa tim? To je njen život!

– Rekla sam već: ponekad!

– Odeš u kupatilo, gurneš prste u usta i izbaciš ono što si upravo progutala, je l' tako? – upitao ju je, kao da je u pitanju nešto sasvim normalno. Katarina nije volela da se na takav način govori o njenim ličnim stvarima.

– Ako već znate kako to ide, niste morali da pitate.

– Ono što bih sad hteo, ono što bih... voleo da čujem jeste kad je sve to počelo, Katarina.

– Šta kad je počelo? – pravila se da ne razume, da je razgovor postao previše zahtevan za njen ukus.

– Kada si počela da osećaš da si tako ružna i tako debela da si odlučila da počneš namerno da povraćaš, to bih voleo da mi kažeš.

A što bi morala to da mu kaže?

– Ne znam, ne sećam se.

– Možda grešim, ali imam utisak da me opet lažeš, Katarina. A to je ružno, to je veoma ružno. Gubimo vreme, a kao što znaš, tvoji roditelji plaćaju za to vreme.

Tu je bio u pravu. Roditelji joj nisu bili milioneri, a seanse su bile papreno skupe, iako im je doktor Elijas dao popust jer je poznavao njenu majku.

– Mislim da je to bilo kad sam imala, tu negde, oko jedanaest godina... ali možda je bilo i kasnije, nisam sigurna.

– Šta se to važno dogodilo kad si imala jedanaest godina, Katarina?

– Ništa posebno, rekla bih...

- Hm?
- Dobila sam menstruaciju.
- Kako si reagovala na to?
- Kao i svi. Menstruacija je smor.
- Tako si se osećala, da je bilo „smor“?
- Otkud znam, bilo je davno... Ne znam kakve to veze ima, hoću reći, nije se desilo ništa posebno. – Zatim je, sa ironičnim smeškom, dodala: – Ako hoćete da vam kažem da sam već znala šta je menstruacija...
- Verujem da jesi. Majka ti je bolničarka i odgovorna osoba.
- Jeste... Odgovorna i debela, kao i ja.
- Misliš da ličiš na nju?
- Ko još ne misli tako?!
- Samo fizički...
- Naravno.
- Šteta... Tvoja majka mi deluje kao baš zanimljiva osoba. To joj se nije dopalo.
- Znam da je odlična bolničarka. Svi to kažu.
- Ja govorim o njoj kao o osobi, Katarina. Kao ljudsko biće, tvoja majka mi deluje vrlo zanimljivo.
- Psihijatrima i psiholozima sigurno su svi zanimljivi...
- Varaš se.
- Dobro, je l' baš moramo da pričamo o mojoj mami?!
- Ne, osim ako bi htela da mi objasniš kakve ona veze ima sa tim što si nesrećna.
- Nisam ja nesrećna, znate?! Ne biti srećan nije isto što i biti nesrećan! – branila se, setivši se nečega što joj je Afonso jednom rekao.
- Možda...
- Moja je sestra imala sreće da ispadne na tatu. Ja nisam. Bedak. Tu nema više šta da se priča.
- Nema?

Kako je samo uporan!

– Kažem vam da nema.

– Kako god želiš, ali znaš da ćemo jednom opet morati da se vratimo na tu temu?

Uvređeno je prekrstila ruke.

– Pre nego što završimo za danas, hteo bih još da se koncentrišeš i odgovoriš mi na jedno pitanje.

– Recite – odgovorila je i nabrala nos.

– Malopre smo pomenuli činjenicu da se osećaš ružno i debelo. Voleo bih da mi kažeš koji te od ta dva prideva bolje definiše.

Šta je sad ovo? Čas gramatike?

– Ne znam!

– Razmisli! – naredio je doktor, najednom zapovednim glasom.

Kakav davež! Kad će ovo već jednom da se završi?

– Ne želiš da razmišljaš o tome jer te boli, zar ne? – pitao je doktor Elijas.

Bes joj je udario u glavu.

– Slušajte, doktore, ne znam zašto uživajte u tome da me namerno smarate ovakvim pitanjima, znate? Stvarno ne znam, i mislim da vam je bolje da promenite taktiku, jer mi je već pomalo svega dosta, kapirote?

– Vidim da sam u pravu...

– U čemu?

– Da te boli. I to baš jako, je l' da? Ali danas ćemo onda ovde da stanemo. Kasnije ćemo opet pričati o tome.

Kad je izašla iz ordinacije doktora Elijasa, bila je van sebe od besa. Čvrsto je rešila da će morati da kaže majci da joj pronađe bilo kog drugog lekara. Ovaj nije valjao: bio je nesposoban i ni u čemu nije umeo da joj pomogne. Kakvo gubljenje vremena!

Prestala je da razmišlja o tome. Pogled joj je, i protiv njene volje, pao na izlog poslastičarnice na kraju ulice.

Neka plavuša jela je neki džinovski kolač punjen kremom, možda krofnu, nije dobro videla. Oklevala je, ali nije odolela. Ušla je u poslastičarnicu, pogledala staklenu vitrinu i pokazala poslastičaru:

– Hoću ovaj... i onaj tamo. Ne, onaj drugi, sa šlagom.

– Oba? – upitao je momak.

– Da.

– Za poneti?

Blago je pocrvenela i tiho odgovorila:

– Ne.

Pojela je kolače toliko brzo da ju je plava gospođa, koja je još uvek pila kafu, zaprepašćeno pogledala. Došlo joj je da je uvredi, da joj saspe u lice kako se iz aviona vidi da joj je kosa farbana, i da joj kaže da okrene to svoje namazano lice na drugu stranu i gleda svoja posla, ali je umesto toga samo platila i brže-bolje izašla iz poslastičarnice.

Stigavši kući, čim joj je baka otvorila vrata, odjurila je u kupatilo. Zatim je usledio ritual koji je izvodila već dva meseca. Pre nego što je izašla, napunila je vodom čašu za pranje zuba, progrgoljila, ispljunula i sela na poklopac klozetske šolje, da sebi dâ malo vremena da se sabere. Očešljala se ne gledajući u ogledalo i izašla u dnevnu sobu.

– Ah, mila, već si stigla. Nisam te videla – rekla joj je majka.

– Bila sam u svojoj sobi.

– Je l' ti se vratila sestra?

– Nije. Danas ima engleski, sećaš se?

– Zaboravila sam.

– Slušaj, mama, pre nego što se ona vrati, htela sam da ti kažem da je najbolje da mi pronadeš drugog lekara. Raspitaj se tamo po bolnici, razgovaraj s kim god hoćeš, ali snađi se.

Majka se namrštila.

– Zašto, Katarina? Nemoj mi reći da ti se ne sviđa doktor Elijas? On je divan čovek. Svi ga vole, mila.

– Svi osim mene. Ili možda ja nisam važna?

– Naravno da jesi, mila. Slušaj, evo šta ćemo: izdrži još samo jednu nedelju, to prođe za čas. Ako i dalje budeš tako mislila, razgovaraću sa doktorom Garsijom i zamoliću ga da mi nekoga preporuči, važi?

Mama je uvek bila tako pametna i razumna da joj je to išlo na živce. Kako da joj se suprotstavi?

– Dobro, ali nemoj posle da si zaboravila šta smo se dogovorile!

– Neću zaboraviti, mila.

U tom trenutku, tata je stigao kući, a trenutak za njim ušla je i sestra i bacila ranac na pod u hodniku, zadihana od umora:

– Mrtva sam umorna!

– Mogu misliti – breknula se Katarina. – Život ti je baš težak. Osmi razred će načisto da te upropasti, zar ne, Sara?...

– Slušaj, tata; mama, jesi li videla? A posle sam ja ta koja započinje svađu, je l' da?! – uzjogunila se mlađa devojčica.

– Deco, za sto – naredila je baka Lidija, ponosno noseći poslužavnik sa večerom.

– Mmmmm! Kako dobro miriše! – oduševio se njen zet.

– Šta je za večeru?

– Piletina u bešamel sosu – obavestila ih je Lidija, s osmehom sočnim kao njena večera.

Katarina je shvatila da neće odoleti tako slasnom zalogaju. U toj kući svakog dana je sve gore, s bakom koja ju je stalno spoticala i kvarila joj je planove da smrša.

– Idem samo čas da operem ruke – izjavila je i brže-bolje izašla iz trpezarije.

Ušla je u sobu, izvadila paklo cigareta iz džepa svoje jakne i zatvorila se u kupatilo. Nije volela da puši, ali pošto je sa svih strana slušala kako cigarete ubijaju apetit, vredelo je podneti tu žrtvu. Nije uvlačila dim i baš joj je smrdelo iz usta.

Onda je na brzinu požvakala dve žvakaće gume s ukusom peperminta, pljunula ih u klozetsku šolju, štrcnula malo nekog maminog parfema i vratila se u trpezariju.

– Već se skoro sasvim ohladilo, dušo – obavestila ju je baka s velikom tugom u glasu.

Tim bolje, pomislila je. Ali, na njenu žalost, ona vražja cigareta i žvake nisu izazvale željeni efekat. Čim je bacila pogled na hranu, osetila je kako joj želudac poskakuje od sreće... Majka ju je posmatrala dok je bogato punila tanjir.

– Tata – rekla je Sara, čiji je tanjir već bio skoro prazan – Ines me je pozvala da idem sa njom na neku žurku ovog vikenda. Je l' da da mogu da idem?

– A gde ti je ta žurka? – upitao je otac.

– Kod nekih njenih drugara, s kojima ide zajedno na more.

– Ako su isti snobovi i budale kao i ona, sigurno će biti super žurka – umešala se Katarina, besna na sebe što je sipala i drugi put.

– Je l' vidiš, tata? A posle sam ja kriva, je l' da?! – gundala je njena sestra.

– Nisam rekla ništa loše – nastavila je Katarina, između dva zalogaja.

– Slušaj ti, glupačo – uzvratila joj je sestra.

– Šta je s vama, devojke? – umešala se majka.

A Sara je morala da ispravi počinjenu nepravdu.

– Sa nama, ništa. Ona je prva počela da pljuje po mojim drugarima. Bilo bi joj bolje malo da pogleda svoje!

– Šta je bilo? Šta fali mojim drugarima? Hajde, kaži! – podbadala ju je Katarina van sebe od besa što je pojela triput više nego što je trebalo.

– Hajde svi malo da se smirimo – rekao je otac, uzimajući daljinski upravljač da upali televizor.

– Samo da znaš da bih pre crkla nego da imam drugare kao tvoje, debela! Beatris je odrpana ciganka i kosa joj je stalno masna; onaj bubuljičavi Afonso...

– Šta sad fali Afonsu, ha?! Reci, da te čujem! – uzбудila se starija sestra.

– E pa čućeš! Ili možda misliš da samo ti možeš da pričaš šta ti padne na pamet?

– Hej, Sara – umešala se Lidija – mislim da nije lepo da sestri kažeš da je debela. To je van pameti! Uopšte nije debela, šta ti je. Nemoj da je slušaš, Katarina, jesi li me čula?

Starija unuka je odsutno sipala sebi još hrane. Zatim je pogledala u tanjir, skočila od stola i ponovo otišla u kupatilo, u još jednom očajničkom pokušaju da spreči svoj stomak da svari sve ono što je već pojela. Ubrzo potom vratila se za sto, vidno uznemirena.

Majka, uvek na oprezu, nije izdržala i uzviknula je:

– Katarina! Ne mogu da verujem, mila! Opet si išla da radiš... ono, zar ne?

– Šta to? – pitala je Sara, u želji da čuje nešto čime bi kasnije mogla da kinji sestru.

– Ništa – ispravila se majka, kajući se što nije sačekala bolju priliku.

– Da povraćam – objasnila joj je Katarina, na opšte iznenađenje, ne razmišljajući o posledicama. – Jeste, išla sam da povraćam. Šta je? Ne znaš šta to znači? Hoćeš da ti objasnim?

– Bljak! Odvratno! – uvredila se sestra. – Zнала sam ja da ti nisi baš čista, ali ovo je previše! Ti si stvarno nenormalna, sasvim si prolupala!

– Dobro, dosta je bilo – prekinuo ih je otac. – Katarina, idi u svoju sobu. A Sara je kažnjena i neće ići na tu žurku. Rešeno. I nemoj da moliš majku, ja sam već odlučio, jesi li me čula?

– Ali, tata – pobunila se mlađa ćerka.